

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет романо-германської філології
Кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
та міжнародної діяльності

Наталія ВІННІКОВА

Вересня 2025 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВИЙ СЕМІНАР «КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА»**

Для аспірантів

Спеціальності 035 Філологія
Освітнього рівня третього (освітньо-наукового)
Освітньо-наукової програми "Філологія"

Розробники:

Бобер Наталія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської філології

Махачашвілі Русудан Кирилевна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології

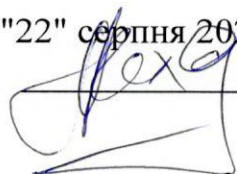
Викладачі:

Махачашвілі Русудан Кирилевна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 9 від "22" серпня 2025р.

Завідувач кафедри

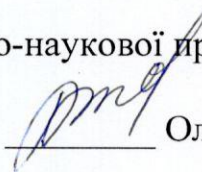

Русудан МАХАЧАШВІЛІ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Філологія»

" 01 " вересня 2025р. №

Гарант освітньої (освітньо-наукової) програми

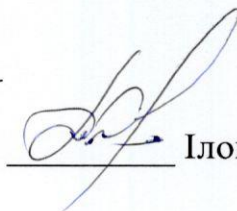

Олена БРОВКО

Робочу програму перевірено

" 01 " вересня 2025р. №

Завідувач аспірантури, докторантури

Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

На 20_/20_ н.р. _____ (_____) "_____" _____ 20__ р., протокол № _____

На 20_/20_ н.р. _____ (_____) "_____" _____ 20__ р., протокол № _____

На 20_/20_ н.р. _____ (_____) "_____" _____ 20__ р., протокол № _____

На 20_/20_ н.р. _____ (_____) "_____" _____ 20__ р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Науковий семінар: Корпусна лінгвістика

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид дисципліни	вибіркова	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська/англійська	Українська/англійська
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів за розподілом	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	24 (14 год.лекції+10 год. семінарські)	12 (7 год. лекції +5 год. семінарські)
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль		
Самостійна робота	60	78
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета:

Формування у здобувачів третього рівня вищої освіти системного уявлення про теоретичні засади та прикладні аспекти корпусної лінгвістики як сучасного напрямку лінгвістичних досліджень; оволодіння методами створення, опрацювання та використання мовних корпусів у науковій діяльності; розвиток навичок критичного аналізу лінгвістичних даних на основі корпусних підходів.

Завдання:

- Ознайомити здобувачів з історією становлення та основними напрямками розвитку корпусної лінгвістики;
- Сформулювати розуміння ключових понять корпусної лінгвістики: корпус, тегування, анотація, лематизація, частотний аналіз, ключові слова тощо;
- Надати знання про типи корпусів (загальні, спеціалізовані, синхронні, діахронні, паралельні, навчальні) та принципи їх побудови;
- Навчити користуватися сучасними корпусами різних мов (зокрема національними та міжнародними) та інструментами корпусного аналізу (SketchEngine, AntConc, BNCweb, NoSketch Engine тощо);
- Розвинути вміння формулювати наукові проблеми, що можуть бути вирішені методами корпусної лінгвістики;

- Ознайомити з можливостями застосування корпусних методів у лінгвістичних дослідженнях (лексикографія, морфологія, синтаксис, стилістика, соціолінгвістика, комп'ютерна лінгвістика, прикладна лінгвістика тощо);
- Сприяти формуванню навичок самостійного створення корпусів і розробки корпусного інструментарію для конкретних дослідницьких завдань;
- Формувати навички критичного оцінювання релевантності та репрезентативності корпусних даних у наукових дослідженнях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей;

ЗК 2: Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу;

ЗК 8: Здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності;

ЗК 9: Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1: Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідальних загальнонаукових методів;

СК 2: Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати;

СК 3: Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища;

СК 4: Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів;

СК 5: Здатність оперувати ґрунтовними лінгвістичними знаннями, зокрема в сфері лінгвосеміотики, концептології, контрастивної лінгвістики, семантики; застосовувати різні види лінгвістичного аналізу;

СК 8: Здатність планувати і здійснювати комплексні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології; здійснювати проєктну діяльність на засадах лідерства;

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

ПРН 1: Демонструвати знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень;

ПРН 2: Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку дослідження; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження;

ПРН 7: Скласти, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані;

ПРН 15: Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем, висловлювати власну думку щодо них;

ПРН 16: Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння та класифікації;

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1: Вступ до корпусної лінгвістики							
ТЕМА I: лекція 1: Історія корпусної лінгвістики. Основні поняття	2	2					
ТЕМА II: лекція 2: Типологія корпусів: класифікація та функції	2	2					
ТЕМА III: лекція 3: Архітектура корпусу: структура, формат, доступ	2	2					
Тема 1: семінарське 1: Огляд корпусів (BNC, COCA, Sketch Engine, ГРАК)	22		2				20
Модульний контроль № 1	2						
Разом:	30	6	2				20
Змістовий модуль 2: Анотація та стандарти							
ТЕМА IV: лекція 4: Анотація корпусів: рівні та принципи	2	2					
ТЕМА V: лекція 5: Стандарти TEI, XML, CoNLL-U, NVH у корпусній лінгвістиці	2	2					
Тема 2: семінарське 2: Створення анотованого корпусного фрагмента	22		2				20
Тема 3: семінарське 3: Аналіз корпусних даних у R	2		2				
Модульний контроль № 2	2						
Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль 3: Корпусні інструменти та аналіз							
ТЕМА VI: лекція 6: Основні інструменти (AntConc, CQPweb, Sketch Engine, ГРАК)	2	2					
ТЕМА VII: лекція 7: Методи корпусного аналізу: конкорданси, частотність, колокації	2	2					
Тема 4: семінарське 4: Робота з AntConc: частотні списки, колокації	2		2				
Тема 5: семінарське 5: Аналіз у Sketch Engine: ключові слова, n-grams	22		2				20
Модульний контроль №3	2						
Разом	30	4	4				20
УСЬОГО	90	14	10				60

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1: Вступ до корпусної лінгвістики							
ТЕМА I: лекція 1: Історія корпусної лінгвістики. Основні поняття	1	1					
ТЕМА II: лекція 2: Типологія корпусів: класифікація та функції	1	1					
ТЕМА III: лекція 3: Архітектура корпусу: структура, формат, доступ	1	1					
Тема 1: семінарське 1: Огляд корпусів (BNC, COCA, Sketch Engine, ГРАК)	27		1				26
Разом:	30	3	1				26
Змістовий модуль 2: Анотація та стандарти							
ТЕМА IV: лекція 4: Анотація корпусів: рівні та принципи	1	1					
ТЕМА V: лекція 5: Стандарти TEI, XML, CoNLL-U, NVH у корпусній лінгвістиці	1	1					
Тема 2: семінарське 2: Створення анотованого корпусного фрагмента	27		1				26
Тема 3: семінарське 3: Аналіз корпусних даних у R	1		1				
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 3: Корпусні інструменти та аналіз							
ТЕМА VI: лекція 6: Основні інструменти (AntConc, CQPweb, Sketch Engine, ГРАК)	1	1					
ТЕМА VII: лекція 7: Методи корпусного аналізу: конкорданси, частотність, колокації	1	1					
Тема 4: семінарське 4: Робота з AntConc: частотні списки, колокації	1		1				
Тема 5: семінарське 5: Аналіз у Sketch Engine: ключові слова, n-grams	27		1				26
Разом	30	2	2				26
УСЬОГО	90	7	5				78

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1: Вступ до корпусної лінгвістики

Тема «Вступ до корпусної лінгвістики» присвячена ознайомленню з теоретичними засадами та методологічними принципами аналізу мовних даних на основі електронних корпусів текстів. Розглядаються основні типи корпусів, їх структура, а також інструменти для кількісного й якісного аналізу мовних одиниць. Особлива увага приділяється ролі корпусної лінгвістики у сучасних лінгвістичних дослідженнях і прикладних галузях.

Лекція 1: Історія корпусної лінгвістики. Основні поняття

Лекція 2: Типологія корпусів: класифікація та функції

Лекція 3: Архітектура корпусу: структура, формат, доступ

Тема 1: Огляд корпусів (BNC, COCA, Sketch Engine, ГРАК)

Ключові слова: корпусна лінгвістика; мовний корпус; електронні корпуси; анотація; корпусні методи; емпіричний аналіз; частотність; лінгвістичні дані; цифрові ресурси; мовне дослідження.

Модуль 2: Анотація та стандарти

Тема охоплює теоретичні та практичні засади анотації корпусів, зокрема рівні лінгвістичної анотації та принципи їх побудови. У межах лекцій розглядаються міжнародні стандарти представлення корпусних даних (TEI, XML, CoNLL-U, NVH) та їх застосування в сучасних корпусних проєктах. Окрему увагу приділено практиці створення анотованого корпусного фрагмента та аналізу корпусних даних із використанням статистичного середовища R.

Лекція 4: Анотація корпусів: рівні та принципи

Лекція 5: Стандарти TEI, XML, CoNLL-U, NVH у корпусній лінгвістиці

Тема 2: Створення анотованого корпусного фрагмента

Тема 3: Аналіз корпусних даних у R

Ключові слова: анотація корпусів; рівні анотації; лінгвістичні стандарти; TEI; XML; CoNLL-U; NVH; анотований корпус; корпусний аналіз; R-аналіз даних.

Модуль 3: Корпусні інструменти та аналіз

Тема присвячена огляду основних корпусних інструментів та методів аналізу мовних даних у сучасній лінгвістиці. Розглядаються функціональні можливості програм AntConc, CQPweb, Sketch Engine та українського корпусу ГРАК, а також базові методи корпусного аналізу, зокрема конкордансний, частотний і колокаційний. Практичні заняття спрямовані на формування навичок роботи з частотними списками, колокаціями, ключовими словами та n-грамами.

Лекція 6: Основні інструменти (AntConc, CQPweb, Sketch Engine, ГРАК)

Лекція 7: Методи корпусного аналізу: конкорданси, частотність, колокації

Тема 4: Робота з AntConc: частотні списки, колокації

Тема 5: Аналіз у Sketch Engine: ключові слова, n-grams

Ключові слова: корпусні інструменти; AntConc; Sketch Engine; CQPweb; ГРАК; корпусний аналіз; конкорданси; частотність; колокації; n-грами.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень (денна форма навчання)

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	3	3	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	2	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Разом (балів)		44 бал.		54 бал.		54 бал.	
Максимальна кількість балів	152 бал.						
Коефіцієнт	152:100 = 1,52						

Система оцінювання навчальних досягнень (заочна форма навчання)

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	1,5	1,5	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	0,5	0,5	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	0,5	5	1	10	10	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Разом (балів)		12 бал.		17 бал.		17 бал.	
Максимальна кількість балів	46 бал.						
Коефіцієнт	46:100 = 0,46						

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1: Вступ до корпусної лінгвістики			
Т 1: Огляд корпусів (BNC, COCA, Sketch Engine, ГРАК)	Онлайн-тест Презентація	5	1-4
Разом за 1 модуль: 20 год.	Разом 5 балів		
Змістовий модуль 2: Анотація та стандарти			
Т 2: Створення анотованого корпусного фрагмента	Звіт із прикладом розмітки тексту Тест із питань TEI та XML-структури	5	5-10
Разом за 2 модуль: 20 год.	Разом 5 балів		
Змістовий модуль 3: Корпусні інструменти та аналіз			
Т 5: Аналіз у Sketch Engine: ключові слова, n- grams	Подання результатів у вигляді таблиць і графіків Усне обговорення результатів на семінарі	5	11-13
Разом за 3 модуль: 20 год.	Разом 5 балів		
Разом за семестр: 60 год.	Разом 15 балів		

6.3. Критерії оцінювання виконання аспірантами завдань для самостійної роботи:

Максимальна кількість – 5 балів

З них: 1. За усну відповідь на проблемне питання – 3 бали (ураховується: відповідність змісту; повнота і ґрунтовність викладу; доказовість і логічність викладу; термінологічна коректність; здатність до обґрунтування методичних рішень; володіння нормами літературної мови і культури усної відповіді). 2. За наявність конспекту – 2 бали;

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у формі тесту на платформі Moodle.

Загальна максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 25 балів.

Навчальним планом передбачено 5 модульних контрольних за семестр.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма контролю – Залік. Аспірант отримує кредитну оцінку/бал за результатами накопичення поточних оцінок/балів на лекційних та семінарських заняттях, а також виконання модульних контрольних робіт та самостійних робіт.

У випадку, якщо за результатами семестрового контролю аспірант отримує менше 60 балів, йому надається друга спроба перескладання до закінчення сесії. Друга спроба перескладання заліку дозволяє доповнити семестрові бали, яких не вистачає за результатами поточної семестрової роботи. На другій спробі перескладання аспірант здає пропущений матеріал викладачу в індивідуальному порядку.

Перескладання заліку відбувається у формі усної співбесіди на основі пропущених тем. Аспірант має показати знання та підтвердити вміння, що вимагаються за умовами робочої програми предмета. Викладач може опитувати аспіранта в такій формі, яка доцільна для ефективної перевірки сформованих компетентностей.

Окремий повторний курс із предмету не передбачений.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Define corpus linguistics and explain its main objectives.

Introduction to Corpus Linguistics. What is a corpus? Types of corpora

Introduction to COCA and other corpora, basic queries.

Types, tokens, lemmas. Type-token ratio. Tokenization.

Lemmatization. Lemmatisers.

Concordances. Concordancers. KWIC.

Representativeness (What is corpus representativeness and why is it important?). Balance and sampling.

Corpus mark-up.

Corpus annotation Corpus methodology. Corpus-based vs corpus-driven approaches.

Corpus lexicography

Corpus-based lexicogrammar. Collocations.

Semantic prosody.

Search for collocations. MI score.

Statistical claims. Raw frequency vs normalized frequency.

DIY corpora. Major tools and their application

Creating a corpus

Corpora and language teaching.

A learner corpus. Ukrainian Corpora. Parallel Corpora.

Corpora in language variation studies

Lexical electronic databases.

NLP methods integrated into corpus research

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий доступний рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови незалежного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Науковий семінар : Корпусна лінгвістика (денна форма навчання)

**Разом: 90 годин з них: лекційні – 14 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 60 год.,
МК –6 год.**

Модулі	M1	M2		M3	
Кількість балів за модуль	44 бал.	54 бал.		54 бал.	
Бали за присутність на лекціях	3	2		2	
Години	2	2	2	2	2
Теми семінарських занять	Огляд корпусів (BNC, COCA, Sketch Engine, ГРАК) (10+1)=11 бал.	Створення анотованого корпусного фрагмента (10+1)=11 бал.	Аналіз корпусних даних у R (10+1)=11 бал.	Робота з AntConc: частотні списки, колокації (10+1)=11 бал.	Аналіз у Sketch Engine: ключові слова, n- grams (10+1)=11 бал.
Разом за семінарські заняття	11 бал.	22 балів		22 бали	
Самостійна робота	5 бал.	5 бал.		5 бал.	
Види поточного контролю (МКР)	25 бал.	25 бал.		25 бал.	
Семестровий контроль	Максимальна кількість балів 152 балів Коефіцієнт розрахунку K = 1,52 ПМК (залік)				

Науковий семінар : Корпусна лінгвістика (заочна форма навчання)

Разом: 90 годин з них: лекційні – 7 год., семінарські заняття – 5 год., самостійна робота – 78 год.

Модулі	M1	M2		M3	
Кількість балів за модуль	12 бал.	17 бал.		17 бал.	
Бали за присутність на лекціях	1,5	1		1	
Години	1	1	1	1	1
Теми семінарських занять	Огляд корпусів (BNC, COCA, Sketch Engine, ГРАК) (10+1):2=5,5 бал.	Створення анотованого корпусного фрагмента (10+1):2=5,5 бал.	Аналіз корпусних даних у R (10+1):2=5,5 бал.	Робота з AntConc: частотні списки, колокації ((10+1):2=5,5 бал.	Аналіз у Sketch Engine: ключові слова, n- grams (10+1):2=5,5 бал.
Разом за семінарські заняття	5,5 бал.	11 балів		11 бали	
Самостійна робота	5 бал.	5 бал.		5 бал.	
Семестровий контроль	Максимальна кількість балів 46 балів Коефіцієнт розрахунку K = 0,46 ПМК (залік)				

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Paquot M., Gries S. A practical handbook of corpus linguistics. New York: Springer International Publishing, 2020. 686 p. URL: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-46216-1>.
2. Stefanowitsch A. Corpus linguistics: a guide to the methodology. Berlin: Language Science Press, 2020. 490 p. URL: <https://drive.google.com/file/d/1KAOwztffxPoYFXkwEo6bSRmM4zsJ06O4/view?usp=sharing>
3. Жуковська В. В. Вступ до корпусної лінгвістики: навчальний посібник / В. В. Жуковська – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 140 с
4. Жуковська В.В. Корпусна лінгвістика: історія становлення та сучасний стан // Актуальні лінгвістичні студії: Навчальний посібник / О.В.Гирин, Н.О.Гудзь, В.В.Жуковська та ін.; за заг. ред. А.В.Сингаївської. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. – С.168- 204.

Додаткова література:

1. Biber D., Reppen R. The Cambridge Handbook of English Corpus Linguistics – Cambridge University Press, 2015. – 642 p.
2. Бобер, Наталія Миколаївна. "Матричне профілювання семантики фразово-дієслівних емотивів у Британському національному корпусі." (2020).
3. Жуковська В.В. Корпусний підхід у навчанні та вивченні англійської мови // Формування компетентності «Навчання впродовж життя» як ключової вимоги професійної підготовки вчителя ХХІ століття / навчально-методичний посібник / О.В. Гирин, В.В. Євченко, В.В. Жуковська, В.О. Калінін, Л.В. Калініна та ін. – Житомир, 2018. – С. 161-168.

Ресурси:

1. Відеолекції Л. Ентоні (про використання корпусного менеджера AntConc). URL: <https://drive.google.com/open?id=1syjmVL2bTHAhnhi87LeLrbPcGfsixSFV>.
2. AntConc (корпусний менеджер Л. Ентоні). URL: <https://www.laurenceanthony.net/software.html>
3. Corpus of Contemporary American English (COCA). URL: <https://www.english-corpora.org/coca>
4. Stepanov V. V. Corpus vs non-corpus: main distinctive features. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія "Філологія. Журналістика". 2022. Том 33 (72). №1. Ч. 2. С. 153-157. URL: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.1-2/26>.
5. British National Corpus (BNC). URL: <https://www.english-corpora.org/bnc>
6. Corpora and Corpus-based Computational Linguistics: Manuel Barbera's Web Resources Reference Guide. Режим доступу: http://www.bmanuel.org/clr/clr2_cc.html#Corpora and Corpus Linguistics

7. Corpus Linguistics. Режим доступу:
https://www1.essex.ac.uk/linguistics/external/clmt/w3c/corpus_ling/content/corpora/list/index2.html#historical
8. Corpus Resources. Режим доступу:
<http://courses.washington.edu/englhtml/engl560/corplingresources.htm#freedownload>
9. English corpora. Режим доступу: <https://www.english-corpora.org/>
10. RCPCE Profession-specific Corpora. Режим доступу: <http://rcpce.engl.polyu.edu.hk/index.html>
11. Лінгвістичний портал mova.info. Режим доступу: <http://www.mova.info/>